

Kasvun ja oppimisen lautakunta 06.03.2024 § 48

§ 48

Yksityisen hoidon tuen kuntalisten korotus

Valmistelijat / lisätiedot:
Koiso-Kanttila Maija
Bigos Lucia
Westerlund Mia
Mattila Virpi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että 1.6.2024 alkaen

1
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä alle 3-vuotiaan lapsen
varhaiskasvatukseen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa on 770
euroa kuukaudessa,

2
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä 3 vuotta täyttäneen
lapsen varhaiskasvatukseen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa on
509 euroa kuukaudessa,

3
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä alle 3-vuotiaan lapsen
varhaiskasvatukseen hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa on
369 euroa kuukaudessa,

4
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä 3 vuotta täyttäneen
lapsen varhaiskasvatukseen hoitajan kotona tapahtuvassa
perhepäivähoidossa on 222 euroa kuukaudessa,

5
yksityisen hoidon tuen hoitorahaan liittyvä kuntalisä esiopetukseen
liittyvään varhaiskasvatukseen on 127 euroa kuukaudessa.

Lisäksi lautakunta päättää, että yksityisen hoidon tuen toimipaikalle
maksettava 5-vuotiaiden maksuttoman 20 viikkotuntin varhaiskasvatuksen
kuntalisä on 1.8.2024 alkaen 20 % palveluntuottajan perheeltä perimästä
lapsen varhaiskasvatusmaksusta, kuitenkin enintään 20 % kunnallisen
varhaiskasvatuksen enimmäismaksusta. Kuntalisen maksamisen ehtona
on, että palveluntuottaja pienentää viisivuotiaan lapsen
varhaiskasvatusmaksua kuntalisää vastaavalla euromäärällä.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yksityisen hoidon tuki on lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain nojalla maksettava tuki. Lain mukaan yksityisen hoidon tuella olevista lapsista maksetaan hoitorahaa ja tulosidonnaista hoitolisää, joiden euromäärä on sidottu kansaneläkeindeksiin. Lisäksi kunta voi maksaa harkintansa mukaan kuntalisiä, jotka korottavat hoitorahan ja hoitolisän euromäärää.

Kansaneläkelaitos (Kela) hoitaa lakisääteisten tukien maksamisen sekä erillisellä kunnan kanssa tehtävällä sopimuksella myös joidenkin kuntalisten maksamisen omien ehtojensa mukaisesti. Kunnat vastaavat yksityisen hoidon tuen kaikkien osien rahoituksesta eli Espoon kaupunki korvaa Kelalle yksityisen hoidon tuella olevien espoolaislasten lakisääteiset kustannukset sekä Kelan maksamat kuntalisät.

Lisäksi perheet maksavat varhaiskasvatusmaksun yksityisestä varhaiskasvatuspalvelusta palveluntuottajalle. Maksu perustuu palveluntuottajan ja perheen väliseen sopimukseen, Espoon kaupunki ei ole sopimusosapuoli. Varhaiskasvatusmaksun enimmäiseuromäärä vaihtelee palveluntuottajittain, sen suuruutta ei säädellä.

Eduskunta on hyväksynyt syksyllä 2023 hallituksen esittämän lain, jonka mukaan useiden etuuksien määrä, mm. lasten hoidon tuet, jäädytetään vuoden 2023 tasoon vuosiksi 2024–2027. Näiden vuosien aikana ei siis tehdä indeksikorotuksia lakisääteisiin tuen osiin.

Lakisääteiset tuet 2023–2027:

Lapsi varhaiskasvatuksessa	2023–2027 €
Lakisääteinen hoitoraha	192,28
Lakisääteinen hoitolisä	0–265,85

Lapsi esiopetukseen liittyvässä varhaiskasvatuksessa	2023–2027 €
Lakisääteinen hoitoraha	70,75
Lakisääteinen hoitolisä	0–132,93

Yksityisen hoidon tuen kuntalisten korotusesitys

Espeen kaupunki maksaa lakisääteisten tukien lisäksi kuntalisiä yksityiseen varhaiskasvatukseen. Kuntalisiä on korotettu viimeksi vuonna 2023. Korotuksen jälkeen varhaiskasvatuksen järjestämiskustannukset ovat nousseet muun muassa kiihtyneen inflaation takia. Vuoden 2024 talousarvion käsittelyn yhteydessä on todettu, että yksityinen varhaiskasvatus on välttämätön osa Espoon toimintaa. Neuvotteluissa arvioitiin, että varhaiskasvatuksen palvelusetelin ja yksityisen hoidon tuen kustannuksiin tarvitaan 5,5 % nousua vastaava määräraha, jonka korotusajankohdaksi esitettiin 1.6.2024. Korotuksiin varattiin 0,6 milj. euroa. Kasvun ja oppimisen toimialan laskelmien perusteella määrärahasta tulisi kohdentaa yksityisen hoidon tuen kuntalisten korotukseen 200 000

euroa. Määrärahan riittävyys on arvioitu nykyisen lapsimäärän pohjalta. Mikäli lapsimäärä kasvaa merkittävästi, määrärahan ei arvioida riittävän.

Kasvun ja oppimisen sekä Svenska rum lautakunnille esitetään, että yksityisen hoidon tuen lapsikohtaiseen kokonaisuromäärään tehdään 1.6.2024 alkaen 5,5 % korotus.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisät nyt ja korotusesityksen jälkeen:

Päiväkoti ja ryhmäperhepäivähoito	Nykyinen kuntalisä €/kk	1.6.2024 alkaen kuntalisä €/kk	Korotus €/kk
alle 3-vuotias	730,00	770,00	40,00
3 vuotta täyttänyt	482,00	509,00	27,00
esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	120,00	127,00	7,00

Perhepäivähoito hoitajan kotona	Nykyinen kuntalisä €/kk	1.6.2024 alkaen kuntalisä €/kk	Korotus €/kk
alle 3-vuotias	350,00	369,00	19,00
3 vuotta täyttänyt	210,00	222,00	12,00
esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	120,00	127,00	7,00

Lisäksi Espoon kaupunki maksaa kuntalisää 100 e/kk hoitolisän korotuksena lapsista, joista maksetaan tulosidonnaista hoitolisää. Lakisääteistä tulosidonnaista hoitolisää korotettiin 1.3.2023 alkaen enimmillään noin 100 eurolla ja tämän takia hoitolisän kuntalisään ei esitetä korotusta. Esiopetuksen osalta ei makseta yksityisen hoidon tukea, vaan se korvataan esiopetuksen järjestämispaikoiksi hyväksytyille yksityisille päiväkodeille erikseen. Korvaus on tällä hetkellä 510 e/kk. Näihin ei esitetä muutoksia.

Kunnat ovat tehneet erilaisia ratkaisuja yksityisen varhaiskasvatuksen tukemisessa. Yksityisen hoidon tuen kuntalisiä maksetaan Kuusikko-kunnista Helsingissä, Vantaalla, Turussa ja Tampereella. Oheismateriaalissa on esimerkkejä kuntalisien euromääristä muissa kunnissa. Helsinki on jo päättänyt kuntalisien korotuksista 1.3.2024 alkaen. Muiden kuntien osalta ei ole tietoa mahdollisista korotusesityksistä.

Espoon kaupunki maksaa keskimäärin suurempia kuntalisiä kuin esimerkkikunnat. Osa kunnista on keskittynyt kehittämään varhaiskasvatuksen palvelusetelillä järjestettävää varhaiskasvatusta, minkä takia yksityisen hoidon tuen kuntalisien maksaminen on lopetettu tai niiden euromääriin ei ole tehty muutoksia useampaan vuoteen.

Kun kuntalisistä on päätetty lautakunnissa, Espoon kaupunki tekee uuden sopimuksen Kansaneläkelaitoksen kanssa kuntalisien maksamisesta lakisääteisten yksityisen hoidon tukien yhteydessä. Sopimus on tehtävä kaksi kuukautta ennen kuntalisämuutosten voimaantuloa, jotta Kelalle jää riittävästi aikaa tehdä tarvittavat muutokset tukien maksatukseen. Näin ollen kuntalisämuutoksista tulee päättää viimeistään 15.3.2024, jotta ne voidaan toteuttaa 1.6.2024 alkaen.

5-vuotiaiden maksuton 20 viikkotunnin varhaiskasvatus

5-vuotiaiden maksutonta 20 viikkotunnin varhaiskasvatusta voivat tarjota myös yksityiset palveluntuottajat. Espoo maksaa yksityisen hoidon tuen

toimipaikoille kuntalisää, joka alentaa espooalaisten 5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatusmaksua maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Kuntalisää maksetaan lapsen esiopetusta edeltävältä toimintavuodelta (1.8.–31.7). Tällä hetkellä kuntalisä on enintään 40 % palveluntuottajan perheeltä perimästä lapsen varhaiskasvatusmaksusta, kuitenkin enintään 40 % kunnallisen varhaiskasvatuksen enimmäismaksusta. Korvauksen määrää arvioitaessa on otettu huomioon kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuntirajat varhaiskasvatuksen kestossa.

Kaupunginhallitus on päättänyt 8.1.2024, että TakE-tavoitteisiin liittyen asiakasmaksujen varhaiskasvatusaikaan liittyviä aikarajoja ja prosentiosuuksia muutetaan. Tämä muuttaa kunnallisten ja palveluseteliyksiköiden tuntirajoja siten, että 1.8.2024 suurimmalla osalla 5-vuotiaista perheen maksama osuus nousee 80 %:iin täysimääräisestä maksusta (aiemmin 60 %).

5-vuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kuntalisän enimmäissumman määrittelyssä on käytetty kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuperusteita. Maksettava euromäärä on enimmillään sama kuin perhe saisi vastaavassa tilanteessa maksualennusta kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Koska kunnallisen varhaiskasvatuksen tuntirajat muuttuvat, vastaava muutos tulee ulottaa myös yksityisen hoidon tuen piiriin.

Lapset, jotka ovat esiopetuksen, valmistavan opetuksen ja 5-vuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen lisäksi maksullisessa varhaiskasvatuksessa

Nykytila		1.8.2024 alkaen	
Maksullinen varhaiskasvatus-aika h/vko	Maksuprosentti tulojen ja perhekoon mukaan määrittelystä varhaiskasvatuksen täydestä asiakasmaksusta	Maksullinen varhaiskasvatus-aika h/vko	Maksuprosentti tulojen ja perhekoon mukaan määrittelystä varhaiskasvatuksen täydestä asiakasmaksusta
vähintään 25 h	80 %	Yli 20 h	80 %
yli 15 - alle 25 h	60 %	Enintään 20 h	60 %
enintään 15 h	35 %	-	-

Lapsivaikutusten arviointi

Kuntalisän korotuksella tuetaan yksityisen varhaiskasvatuksen tuottajien toimintaedellytyksiä, ja sitä kautta perheiden mahdollisuuksia valita lapselleen yksityisen hoidon tuen varhaiskasvatus. Monipuolinen palvelutarjonta varhaiskasvatuksessa on lapsen edun mukaista.

5-vuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kuntalisän laskeminen samalle tasolle kunnallisen varhaiskasvatuksen kanssa nostaa perheiden maksuosuutta.

Yksityiset palveluntuottajat voivat päättää, haluavatko he tarjota maksutonta 5-vuotiaiden 20 viikkotunnin varhaiskasvatusta. Kuntalisän pieneneminen voi vaikuttaa joidenkin palveluntuottajien halukkuuteen tarjota palvelua. Mikäli palveluntuottaja ei halua jatkossa tarjota 5-vuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta, perheet voivat siirtyä kunnallisen varhaiskasvatuksen piiriin.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Yksityisen hoidon tuen kuntalisiä, Espoon nykytila ja esitys 1.6.2024 alkaen, vertailu Kuusikko-kuntiin ja joihinkin lähikuntiin

Tiedoksi